

**BUDOWA STATKÓW
POWIETRZNYCH
I SYSTEM ŻEGLUGI
POWIETRZNEJ**

BIBLIOTEKA
MIĘDZYNARODOWEJ
WYŻSZEJ SZKOŁY
LOGISTYKI
i TRANSPORTU
we WROCŁAWIU

Volodymyr Kharchenko

Dmytro Bugayko

Ivan Ostroumov

BUDOWA STATKÓW
POWIETRZNYCH
I SYSTEM
ŻEGLUGI
POWIETRZNEJ

Wrocław 2020

Recenzenci:

Leonid Sibruk NAU Kijów
Stanisław Czornak MWSLiT we Wrocławiu

Autorzy:

Volodymyr Kharchenko
Dmytro Bugayko
Ivan Ostroumov

Koordinacja prac redakcyjnych: Bogda Kalińska-Pawęska

Opracowanie graficzne: Wiesław Gołuch, Łukasz Lebioda

Tłumaczenie: Marcin Wąsiel

Korekta: Eliza Orman

Skład: Łukasz Lebioda

Redakcja techniczna: Łukasz Lebioda

© Copyright by Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu, 2020

DOI 10.23817/2020.budstatpow

ISBN 978-83-7977-545-3

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza ATUT –
Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe
ul. Kościuszki 142, 50-439 Wrocław
www.atut.ig.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
MODUŁ 1. BUDOWA STATKÓW POWIETRZNYCH.....	11
1. WCZESNA HISTORIA AERONAUTYKI	13
1.1. Historia aeronautyki – do 1700 r.....	13
1.2. Historia aeronautyki – XVIII w.....	15
1.3. Historia aeronautyki – XIX w.....	16
2. HISTORIA AERONAUTYKI W XX W – 1900–1945	21
2.1. Historia aeronautyki – 1900–1909.....	21
2.2. Historia aeronautyki – 1910–1919.....	23
2.3. Historia aeronautyki – okres międzywojenny, 1920–1939.....	26
2.4. Historia aeronautyki – II Wojna Światowa, 1939–1945.....	30
3. KLASYFIKACJA I NAJWAŻNIEJSZE PARAMETRY SAMOŁOTÓW	33
3.1. Klasyfikacja samolotów na podstawie konfiguracji skrzydeł nośnych ..	33
3.2. Oznaczenia typów statków powietrznych według Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) oraz Międzynarodowego Zrzeszenia Przewoźników Lotniczych (IATA) (samoloty).....	42
3.3. Oznaczenia typów statków powietrznych według Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) oraz Międzynarodowego Zrzeszenia Przewoźników Lotniczych (IATA) (śmigłowce).....	44
3.4. Kody referencyjne lotnisk według ICAO	45
3.5. Kategorie prędkości podejścia do lądowania	47

3.6. Kategorie turbulencji w śladzie aerodynamicznym ICAO.....	48
3.7. Boeing kontra Airbus: klasyfikacje i segmenty rynkowe	49
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA I PARAMETRY STATKÓW POWIETRZNYCH	53
4.1. Ogólna charakterystyka i parametry samolotu Airbus A320	53
4.2. Ogólna charakterystyka i parametry samolotu Antonov 124 „Ruslan”.....	56
4.3. Ogólna charakterystyka i parametry samolotu Antonov An-225 „Mrija”	62
4.4. Ogólna charakterystyka i parametry śmigłowca Mil Mi-8	64
5. UKŁAD KABINY PASAŻERSKIEJ WE WSPÓŁCZESNYCH SAMOLOTACH I ŚMIGŁOWCACH	69
5.1. Układ kabiny pasażerskiej w samolocie Airbus A320	69
5.2. Układ kabiny pasażerskiej w śmigłowcu Mil Mi-8	73
5.2.1. Konfiguracja ratownicza.....	73
5.2.2. Konfiguracja przystosowana do lotniczej ewakuacji medycznej	78
5.2.3. Konfiguracja do przewozu pasażerów	81
6. UKŁAD PRZEDZIAŁÓW ŁADUNKOWYCH WE WSPÓŁCZESNYCH SAMOLOTACH I ŚMIGŁOWCACH	83
6.1. Układ przedziałów ładunkowych w samolocie pasażerskim Airbus A320.....	83
6.2. Układ przedziałów ładunkowych w samolocie transportowym Antonov An-124 „Ruslan”	87
6.3. Układ przedziałów ładunkowych w samolocie transportowym Antonov An-225 „Mrija”	89
6.4. Układ przedziałów ładunkowych w śmigłowcu Mil Mi-8.....	91
7. PRZYSZŁOŚĆ LOTNICTWA	93
7.1. Elektryczne maszyny Airbus Industry	93
7.2. Naddźwiękowe samoloty dla biznesu.....	96
7.3. Transport hipersoniczny, suborbitalny i orbitalny.....	102
MODUŁ 2. SYSTEM ŻEGLUGI POWIETRZNEJ.....	109
8. PODSTAWY SYSTEMU ŻEGLUGI POWIETRZNE.....	111
9. URZĄDZENIA DOZOROWANIA W SYSTEMIE ŻEGLUGI POWIETRZNEJ	115

9.1. Pierwotne radary dozorowania.....	116
9.2. Wtórne radary dozorowania	118
9.3. Dozorowanie zależne.....	121
9.4. Multilateracja.....	121
10. URZĄDZENIA NAWIGACJI LOTNICZEJ	125
10.1. Wymagania dotyczące charakterystyki nawigacyjnej	128
10.2. Globalne systemy nawigacji satelitarnej	133
10.3. Systemy nawigacji inercyjnej	135
10.4. Urządzenia pomiaru odległości.....	137
10.5. Urządzenia ogólnokierunkowe VHF.....	140
10.6. System lądowania według wskazań przyrządów	143
11. ROLA KOMUNIKACJI W SYSTEMIE ŻEGLUGI POWIETRZNEJ.....	147
11.1. Komunikacja na wysokich częstotliwościach	148
11.2. Komunikacja na bardzo wysokich częstotliwościach	150
11.3. Satelitarne systemy komunikacyjne	154
12. AUTOMATYCZNE SYSTEMY DOZOROWANIA ZALEŻNEGO	157
13. SYSTEMY WYKRYWANIA I ZAPOBIEGANIA KOLIZJOM W LOTNICTWIE	161
13.1. Pokładowy system zapobiegania kolizjom.....	162
13.2. System ostrzegania o zbliżającej się powierzchni gruntu.....	169
14. SYSTEM ZARZĄDZANIA LOTEM.....	175
15. WSPÓŁCZESNE TRENDY W DZIAŁANIACH SŁUŻBY ŻEGLUGI POWIETRZNEJ	181
15.1. Zarządzanie informacją w systemie transportu lotniczego.....	181
15.2. Cyberbezpieczeństwo w służbach żeglugi powietrznej	182
ZAKOŃCZENIE	187
BIBLIOGRAFIA	189
O AUTORACH.....	195